

בית ועד לתורה – הר חברון

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

יומא פרק שמיני – דף מספר 3

בס"ד, ח' באלול תשס"ח.

עינוי בסוגיות הבבלי

א. פתיחה

בשיעור היום נשלים את העיון בספרא על פי המקורות שניתנו בדף מקורות מספר 2. לאחר מכן נעבור לעיון במקבילות של הברייתא בבבלי ובירושלמי, ולאחר מכן נעיין בדיוני הבבלי במקור לחמשת העיניים. בהמשך השבוע נסתעף לעיון בדיוני הראשונים.

ב. ברייתת הספרא בתלמודים

1. עיינו בברייתא המקבילה לספרא בבבלי יומא עד: ובירושלמי יומא פ"ח ה"א. השוו בין הברייתות.
2. איזה פסוק נדרש בברייתא בבבלי? ראו את דברי היראים המצורפים, ובתוספות ישנים עד: ד"ה מרבה אני (הנוסח משובש, ראו את הצעת התיקון בהערה א).
3. למדו את התוספות שהבבלי מוסיף לברייתא, ועמדו על הקשיים שהבבלי ראה בברייתא.

ג. עינוי בסוגיות הבבלי

1. יומא עד. "וכל היכא דתני ענוש כרת... שבתון שבות".
2. יומא עד: "ת"ר תענו... מענוי בידי אדם" (כבר נלמד).
3. יומא עו. "הני חמשה ענויין כנגד מי... אכילה בכלל שתיה" (תד"ה ובעשור).
4. יומא עו: "וסיכה מנא לן... דאי קרי עינוי... וסוך לא סכתי".
5. יומא עז. "ואי בעית אימא רחיצה... מביאות אחרות (עז).
6. ירושלמי יומא פ"ח ה"א, "ולמה ששה דברים... ואחד מוסף".

ד. ראשונים (קובץ מצורף ובו חלק ממקורות הראשונים בתיקיה קבצים מצורפים לעיון)

1. שאילתות דרב אחאי תחילת שאילתא קסז (מצורף).
2. רש"י:
  - א) יומא עג: ד"ה יום הכיפורים
  - ב) יומא עד. ד"ה שבתון
  - ג) יומא עד: ד"ה מה
  - ד) יומא פא: ד"ה תשבתו שבתכם
  - ה) שבת קיד: ד"ה אלא לאו לקניבת ירק
3. בעלי התוספות:
  - א) יומא עז. תד"ה דתנן, "ופר"ת דכל עינויים...אלא מדרבנן".
  - ב) להרחבה - תוספות ישנים יומא עג: ד"ה יום הכיפורים
  - ג) רא"ש יומא פרק שמיני, בתוך סימן א', "ופר"י דהני דרשות... ולא לענוש" (צ. ראש עמודה ימנית).
4. רמב"ם:
  - א) ספר המצוות ומנין המצוות (בתחילת משנה תורה) מ"ע קסד-קסה; ל"ת קצ"ו, שכ"ז. שימו לב למיקום של מצוות יוה"כ (מי השכנים?) בתוך ספר המצוות.
  - ב) הלכות שביתת עשור פ"א הלכות ד-ו.
  - ג) פירוש המשנה יומא פ"ח מ"א.
5. ראשוני קטלוגיה:
  - א) ר"ן על הרי"ף, א. ברב אלפס, ד"ה יום הכיפורים
  - ב) ריטב"א יומא עג: ד"ה יום הכיפורים
6. להרחבה - יראים סימן תכ, מומלץ לעיין גם ביראים סימן שד.
7. תנו את הדעת לסיכום השיטות השונות, לראיות של כל בעלי שיטה (כיצד כל צד יסביר את הראיה של הצד השני), ומה משמעות המחלוקת.
8. דיון רחב בהעמק שאלה (ביאור הגאון ר' נצ"י"ב לשאלות), שאילתא קסז ס"ק א'.

בית ועד לתורה – הר חברון

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

יומא פרק שמיני – דף מספר 3

בס"ד, ח' באלול תשס"ח.

9. להרחבה - מאמרים:

- (א) מאמר של אבי מו"ר, "בעניין קיום שבתון ביום הכיפורים", עלון שבות שנה ה' (עותק מצוי בתיקיית מאמרים).
- (ב) הרב מיכאל רוזנצווייג, "בענין ועניתם את נפשתיכם וקדושת היום של יה"כ", בתוך: זכרון הרב, עמ' 304-282.

סדר השיעורים:

- יום שלישי 12:00 שיעור על דרשות העינוי בבבלי
יום רביעי 12:15 שיחה שבועית
יום חמישי 10:30 – שיעור על דיוני הראשונים

יראים סימן תכ

ואמרינן [ע"ו א'] הני חמשה עינוין כנגד מי אמר רב חסדא כנגד ה' עינויין שבתורה ואין לומר ולהוכיח דהני מדרבנן מטעם דהא מרבינן [ע"ד ב'] מה' עינוי טבלים נבילות חולין ותרומה דהתם מנפשות דמייתרי מפקינן להו ולא מן העינויין.

ירושלמי יומא פ"ח ה"א

ולמה ששה דברים. כנגד ששה עינויין האמורין בפרשה.
והא ליתנן אלא חמשה.
אמ' ר' תנחומא. ואחד מוסף.

שאלות דרב אחאי פרשת חזאת הברכה שאילתא קטז

שאילתא דאזהרינהו קב"ה לישר' למיתב בתענית' בעשר' בתשרי ואפילו בשבת ואסור באכילה ובשתיה ובנעילת הסנדל וברחיצה ובסיכה ובתשמיש המטה מדאורייתא מנלן חמש ענויין כתיבי ועניתם תענו חד לאכילה ולשתיה ואחד לרחיצה ואחד לסיכה ואחד לנעילת הסנדל ואחד לתשמיש המטה